

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

**Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, підготовки
фахівців вищої кваліфікації**

Відділ аспірантури та докторантури

ВСТУПНОМУ
РЕКТОРУ
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
проф. Лазаренко Н.І.
«*Лазаренко*» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування «Дослідницька пропозиція»
для вступу до аспірантури підготовки доктора філософії
треть (освітньо-науковий) рівень

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

освітньо-наукова програма «Психологія»

Вінниця - 2021 рік

Розробники:

Паламарчук Ольга Миколаївна, гарант освітньо-наукової програми, доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри психології та соціальної роботи;

Ляц Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології та соціальної роботи;

Рецензенти:

Ігнатович О.М., доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України;

Чухрій І.В. доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи

Протокол від «02» 02 2021 року № 10

Програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації

Протокол від «24» 02 2021 року № 8

ВСТУП

Претендент до вступу в аспірантуру готує науковий текст дослідницької пропозиції та досягнення за спеціальністю 053 «Психологія» та наукову доповідь теми майбутнього дисертаційного дослідження, що супроводжується мультимедійною презентацією.

Дослідницька пропозиція обирається вступником особисто з урахуванням його наукових інтересів, пріоритетних напрямків наукових досліджень.

Дослідницька пропозиція повинна мати обсяг 5-7 сторінок формату А4, шрифт Times New Roman кегль 14, всі поля по 2 см, міжрядковий інтервал 1,5 пт.

Дослідницька пропозиція подається вступником до відділу аспірантури та докторантури за 30 днів до проведення вступних випробувань для рецензування передбачуваному науковому керівнику. Крім текстового варіанту, готується її слайд-презентація. За результатами розгляду дослідницької пропозиції передбачуваний науковий керівник надає вступникові протокол співбесіди. Протокол співбесіди та дослідницька пропозиція подаються вступником до відділу аспірантури і докторантури з іншими документами зазначеними в Правилах прийому до аспірантури і докторантури не пізніше 10 днів до проведення вступних випробувань.

У разі неподання зазначених документів у встановлені терміни вступник до аспірантури не допускається до вступних випробувань.

Дослідницька пропозиція оцінюється предметною комісією під час співбесіди щодо дослідницької пропозиції.

Орієнтовна структура дослідницької пропозиції

У дослідницькій пропозиції обґрунтовуються актуальність обраної тематики, ступінь її розробленості у вітчизняній і зарубіжній науці; містяться основні завдання та можливі шляхи їх вирішення; визначаються об'єкт і предмет дослідження; пропонується передбачувана структура; наводиться інформація про наукові досягнення, опубліковані наукові праці.

Інформація щодо дослідника та дослідницької команди. У цьому розділі вказуються ПІБ особи, яка вступає до аспірантури, ПІБ, науковий ступінь та вчене звання передбачуваного наукового керівника, назва кафедри, на якій передбачається виконувати дисертаційне дослідження. Також тут може бути відображена інформація щодо публікацій, досвіду проведення чи участі в інших дослідженнях вступника до аспірантури, контакти (телефон, e-mail) тощо.

Назва дослідження. Тема дослідницької пропозиції обирається з урахуванням тематики наукових досліджень наукових шкіл Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Тематика майбутніх наукових досліджень може ініціюватися вступником, подаватися на розгляд кафедри і враховуватися за умови забезпечення актуальності, відповідності спеціальності та узгодження з науково-дослідними роботами, що виконуються в університеті.

Вступ. Має обов'язково містити формулювання наукового завдання,

короткий огляд ступеня вивченості предмета дослідження, стисле обґрунтування актуальності дослідження. У вступі необхідно переконливо продемонструвати, що дослідження, дійсно, надасть необхідну стратегічну інформацію для вирішення завдань наукових шкіл університету, а його теоретичні положення будуть мати практичне застосування.

Мета та завдання дослідження. У цьому розділі чітко викладають мету та завдання пропонованого наукового дослідження. Назва, мета, об'єкт, предмет та завдання дослідження мають бути логічно пов'язаними.

Гіпотеза дослідження. Виходячи зі ступеня вивченості проблеми та сучасної ситуації, що склалася в спеціальності, лаконічно формулюється основна гіпотеза дослідження.

Методологія дослідження. Окрім загальнонаукових та спеціальних методів, а також інструментів, які планується використати в процесі реалізації дослідження, в цьому розділі бажано обґрунтувати підходи до формування вибіркової сукупності дослідження, шляхи розв'язання поставлених завдань, етичні засади дослідження, забезпечення контролю якості проведення дослідження тощо.

Можливі шляхи розв'язання поставлених задач. Тут варто описати очікувані наукові результати пропонованого дослідження, їх можливе практичне застосування та що необхідно зробити для того, щоб результати цього дослідження були помічені й застосовані тими структурами, де вони можуть бути потенційно корисними.

Список основних літературних джерел дослідження. Тут наводиться перелік джерел інформації та даних, які використано під час підготовки цієї дослідницької пропозиції та (за можливості) перелік кластерів запланованих до використання літературних джерел за темою дослідження.

Презентація дослідницької пропозиції готується з використанням програмного продукту Microsoft PowerPoint і не повинна перевищувати 15 слайдів (максимум 2 слайди на хвилину промови). Тіло слайдів презентації бажано обрати одне для всієї презентації. Можна скористатися шаблонами. В одному слайді доцільно вміщувати не більше, ніж 10 рядків тексту.

Структура виступу:

- тема дисертаційного дослідження (1 слайд);
- актуальність обраної проблеми дослідження (1 слайд);
- стан розробки даної тематики у вітчизняній та зарубіжній науці (1-2 слайди);
- мета та завдання дослідження (1-2 слайди);
- методологія дослідження (1-2 слайди);
- гіпотеза дослідження (1-2 слайди);
- можливі шляхи розв'язання поставлених задач (1-2 слайди);
- бібліографічний список основної літератури методологічного характеру, яка відповідає тематиці дослідження (1-2 слайди).

Орієнтовний перелік питань для обговорення дослідницької пропозиції:

1. Які чинники зумовили вибір теми Вашої дослідницької презентації? (актуальність, новизна дослідження тощо).
2. Сформулюйте, будь ласка, гіпотезу Вашого дослідження.
3. Праці яких вітчизняних та зарубіжних авторів використані Вами під час обґрунтування теми дослідницької презентації?
4. Які основні методи дослідження, на Вашу думку, необхідно використати у процесі вирішення обраного Вами наукового завдання?
5. Які очікуються результати та їх значення для науки та практики?
6. Чим зумовлене Ваше рішення зайнятися науковою діяльністю?
7. У чому Ви вбачаєте актуальність теми Вашої наукової роботи?
8. Як Ви можете оцінити рівень наукової дослідженості теми, наукової проблеми дослідження?
9. Які поняття Ви будете використовувати в дослідженні?
10. Чи передбачаєте Ви вивчення зарубіжного досвіду? Досвід яких країн і чому досліджуватиметься Вами?
11. Охарактеризуйте себе як майбутнього науковця. Які складові наукової компетентності Ви плануєте набути під час навчання в аспірантурі?
12. Чи маєте Ви наукові публікації з теми дослідження?
13. В яких закладах освіти Ви плануєте впроваджувати результати дослідження?
14. Чи маєте досвід участі в інших наукових дослідженнях?

Остаточне оцінювання здійснює комісія на основі презентації дослідницької пропозиції і відповідей на запитання згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за нижче поданими рівнями і критеріями.

**Критерії оцінювання рівня досягнень дослідницької пропозиції
здобувача вищої освіти**

Оцінка за шкалами ECTS, стобальною, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень вступника до аспірантури
<p align="center">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Тема розкрита повністю. Презентація забезпечує повне розкриття теми і має елементи новизни. Вступ містить значний і різноманітний масив опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію щодо актуальності та доцільності дослідження дослідження. Автором коректно визначено об'єкт, предмет, гіпотезу, мету, завдання і методи дослідження. Представлена дослідницька пропозиція має наукову новизну та практичну цінність. Доповідь логічна, повна, стисла, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами. Відповіді на запитання правильні, стислі, аргументовані.</p>	<p align="center">ВИСОКИЙ</p>
<p align="center">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Тема розкрита, проте є окремі недоліки непринципового характеру. Презентація забезпечує повне розкриття теми і має елементи новизни. Вступ містить значний і різноманітний масив опрацьованих інформаційних джерел, наявні авторські висновки, посилання на першоджерела, проте аналіз літературних джерел зроблений поверхнево, відсутні узагальнення, наукова полеміка. Подані у роботі авторські пропозиції не достатньо обґрунтовують актуальність та</p>	<p align="center">ВИСОКИЙ</p>

	доцільність їх реалізації в освітньому процесі. Науковий апарат дослідження сформульовано коректно. Представлені рекомендації мають наукову новизну та практичну цінність, адекватні виявленим проблемам. Доповідь логічна, повна, стисла, проілюстрована добре оформленими наочними матеріалами. Відповіді на питання в основному правильні, вступник добре знає предмет роботи.	
С 75-79 балів ДОБРЕ	Тема розкрита, але мають місце окремі недоліки неprincipового характеру. У презентації трапляється порушення логіки в побудові дослідження, взаємозв'язку між підрозділами роботи. Аналіз літературних джерел зроблений поверхнево, відсутні узагальнення, наукова полеміка, авторські висновки, посилання на першоджерела. Подані у роботі авторські пропозиції не містять обґрунтування актуальності та доцільності їх реалізації в освітньому процесі. Науковий апарат дослідження потребує доопрацювання. Відповіді на питання в основному правильні, вступник добре знає предмет роботи.	ДОСТАТНІЙ
D 60-79 балів ЗАДОВІЛЬНО	Тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістового характеру, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Дослідження проведені на обмеженій інформаційній базі, відсутні чітко аргументовані авторські висновки. Є зауваження щодо оформлення презентації. Науковий апарат дослідження потребує значного доопрацювання. Доповідь прочитана за текстом, вступник не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання членів предметної комісії правильні або повні.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Тема роботи розкрита частково, мають місце недоліки змістового характеру, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Науковий апарат дослідження потребує визначено не коректно. Доповідь прочитана за текстом, вступник не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання членів предметної комісії правильні або повні. Наочні матеріали не відображають зміст передбачуваного дослідження.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Мета роботи сформульована не чітко, змістове наповнення не відповідає темі дослідження. Важко визначити ступінь самостійності представлених матеріалів. Обґрунтування запропонованих рекомендацій і пропозицій відсутнє. Оформлення має суттєві недоліки. Доповідь не відображає зміст роботи, більшість відповідей на запитання неточні або неправильні, вступник не володіє предметом дослідження. Наочні матеріали відсутні.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТНО		

Рекомендована література

Основна

1. Адаменко М.І. Основи наукових досліджень. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
3. Бірта Г.У., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень Київ : Центр учбової літератури, 2012. 142 с.
4. Борисенко В.Д. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб: нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : МНУ, 2016. . 258 с.
5. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень з психології: Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
6. Важинський С. Е., Щербак Т. І. В Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : Сум. ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
7. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Алерта, 2014. 620 с.
8. Кравець Н.П. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. 78 с.
9. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2003. 192с
10. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf

Додаткова

1. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В.І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В.К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
2. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. / О.Л. Туриніна. Київ : ДП "Вид. дім "Персонал", 2018. 206 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань. Практичний посібник: [препринт]. Київ: ДНТБ України, 2019. 33 с.
5. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2015. 235 с.
6. Савченко В. Наукове дослідження: задум, реалізація, результати : монографія. Мена : Домінант, 2013. 271 с.
7. Сидоренко Н.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський

- університет, 2015. 211 с.
8. Стояцька Г. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 142 с.
 9. Шаравара Т.О. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами : навч. посіб. для аспірантів. Полтав. держ. аграр. акад., Каф. інозем. мов та українознавства. Київ : Ліра-К, 2017. 255 с.
 10. Goodwin, C. J. (2005). Research in Psychology: Methods and Design. USA: John Wiley & Sons, Inc.
 11. Campbell, D. & Stanley, J. (1963). Experimental and quasi-experimental designs for research. Boston: Houghton Mifflin Company.
 12. Heitink, G. (1999). Practical Theology: History, Theory, Action Domains: Manual for Practical Theology. Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing, p. 233.
 13. Rajagopal K. Operations research. PHI Learning Pvt. Ltd., 2012.-608 p.

Інформаційні ресурси

14. <http://www.osvita.com.ua> - освітній портал.
15. <http://www.nbuv.gov.ua> т - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
16. <http://www.nplu.kiev.ua> – Національна парламентська бібліотека
17. Методологія та методи наукового дослідження:
<http://www.refine.org.ua/pageid-4859-1.htm>